

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(XXVIII.)

A Tsászári és Királyi Felség⁹ Kegyelmeivel

Indúlt BÉTSBÖL Pénteken 10. Aprilisben. 1795.

B é t s.

A' bennünket közelebből illető Ujjság, mellyel a' múlt Postán szolgálhattunk volna, az, a' mi *Husvét*i innepléseinknek meg-írása lehetett volna. Minthogy pedig bizonyosok vagyunk a' felől, hogy érd. Olvasóink is áhitatofságban foglalatoskodtak: erre nézve azokról valamit írni szükségtelennek itélvén, mi is ezen innepi napokat a' *Merkurral* együtt itt *Bétsben* áhitatofsággal töltöttük-el.

A' jövő Vasárnap kezdődő és 6 hetekig tartó *Jubileumi* idvefséges készültek, fokaktól példás buzgósággal tétettetnek. A' mint értettük, némelly fő Afzfonyságok annyira el-tökéltették magokat, az idvefséges gyakorlásra rendeltetve lévő 15 napokon a' világiaktól való magok' el-vonására, hogy azokon nem csak látogatókat el nem fogadnak, és vendégeket nem hívatnak magokhoz, hanem még szokott afztali társaiknak is már előre todtokra adták, hogy akkor ezeket is telyefséggel el nem fogadják.

E e

Bizonyofsá tétetvén Felséges Urunk a' felől, hogy egy a' végre öszve állott társaságnak szorgalmatofsága által, *Soprony* és *Neusiedt* körül bővséges kő-szén ásattatik, mellynek sok féle tüzeléseknek nemeiben jó hasznát lehet venni; Gróf *Ápony Antal*, nagy kereskedő *Tschoffen Bernhard*, és Udvari Tanácsos *Reiter* Urak pedig, arról tévén alázatos jelentést ő Felsége előtt, hogy egy olyan társaságnak fel-állítására, a' melly a' kő-szénnel, való tüzelést *Austriába* bé-hozni, és egy *Schottwient*-től fogva *Bétsig* nyúló tsatornának készítését megpróbálni akarja, módot talált légyen; mellynek feigtsége által nem tsak a' kő-szénnek hozatala, hanem a' tüzi és épületre való fának, eleségnek, s-egyéb portékáknak, *Triest* és *Olofz* ország s-onnan víz-fza felé való szállítása is, erősen meg-otsittatódnék: ehez képeest az említett társaságot ő Felsége a' maga különös kegyelme felől bizonynyofsá tenni, Valóságos Titkos és Directorialis Tanácsos s-Kamarás Gróf *Sauraut*, a' társaságnak Elölülőjévé, melléje pedig Indzsiner Oberstlajdnánt *Maillardot*, a' Vizi-munka' igazgatójává rendelni, méltoztatott.

A' társaság meg-fogja annak idejében a' Közönséget, a' Kő-szén és Viz-tsatorna építés-beli részcsülésre hívni, és a' fel-tételeket is, a' mellyek alatt az *Actionariusok* a' társaságba bé-álhatnak, ki fogja hirdettetni.

Az *Erdély* Országai M. Királyi Táblának addig való *Archivariussát Aranka Daniel* Urat, *Generális Protocolislává*, ennek helyyibe pedig, előbb a' Gubernium mellett, most pedig itt a' F. Udvari Erdélyi Cancellarián szolgáló, *Unitaria* Valláson lévő *Szentkirályi Jofef* Urat, *Archivariussá* méltoztatott Felséges Urunk nevezni.

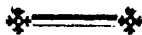
Ugyan azon Királyi Táblánál, eddig vólt *Erdély* országai *Vice-Director*, és hasonló-képpen *Unitaria* Vallusá *Sala Mihály* Ur, M. *Cseri János* Ur helyyibe, Itélő-Mesferré tétetett.

Hadi mozgások--a' Máintzi és Westpháliai vidékeken:

A' napokban az egész Frantzia tábor hadi rendben szemléttetett *Máintz* mellett állani, és derék muzsikát tsinálván, az egész tábor örvendező *Salvékat* lótt. Mondgyák, hogy ezen alkalmatofsággal

Pischegrü tartott volna mustrát a' *Rénusi* tábornál, a' ki is már ide meg-érkezett. Hallatik, hogy azokat a' Lovas Gránátérosokat is el-hozta légyen az *Eszaki* tábortól magával, kikhez mind ő, mind pedig a' Convent erősen bizik. — Azonban részünkről is számos lovas fereg szállított-bé *Máintzba*. — A' *Fránfkurt* és *Máintz* között a' *Rénus* mentiben valami 20 mértföldnyi hofzfsusági vidéken fekvő *Austriai* és *Német* birodalom beli, s-akar melly szükségesség mozdulásra készen álló feregeknek számát, 120 ezer fejekre számlálják.

A' *Wéseli* és *Münsteri* vidékeket a' Tsászáriak' lafsan-lafsan oda hagyván, nem tsak hogy Prufzfsus feregek foglalták-el az ő helyeiket, hanem a' Frantziákkal való öszve tsapkodást, nevezetesen *Bentheim* felé, már ök is el-kezdették. — *Bentheimot* azonban, nem tudni mitsoda okból, ismét oda hagyták a' Frantziák. A' Kastélyban ugyan benn maradt volt egy kitsiny Frantzia csoport, hanem az után ez is capitulálván, a' Prufzfsusok által szabadon botsáttatott. Ki-menetelekor még is meg nem álhatta, hogy itt is kárt ne tegyen, és ezt a' mind régiségire, mind építetésének ő-módiságára nézve nevezetés kis Kastélyt, puskaporral szélyel ne hányassa. — *Mártziusnak* 25-dikéig, *Rees* várától (a' *Rénus* partjától) fogva el egész *Bentheimig*, az egész *Kordont* a' Prufzfsus feregeknek kellett el-foglalni. — *Ost-Frislandiába* is Prufzfsus feregek sietnek, mivel hogy, a' mint az ujjabb levelek akarják erősíteni, az *Anglus* gyalogság és az ő ágyuzó készülleteiknek is egy része, *Angliába* való által induló-félben vagyon. Hogy a' *Wéser* vizibe már 105 *Anglus* szállító hajók bé-érkeztek, 25 más ilyen hajók pedig a' *Wéser* torkánál állapotdanak-meg, az *Anglus* gyalogok pedig az *Ems* mellől *Bremen* kerefsztul takarodnak, hogy az említett *transport* hajókra fel-rakodgyanak, ezt néhány rend-beli *Német* levelek meg-egyezőlög erősítik. Az *Anglus* lovasok ellenben még most, a' *Német* tartományoknak oltalmazása végett, a' tengeren innen fognak maradni. — A' békeféségről való reménség azonban ezeken a' vidékeken, a' nagy hadi készületek mellett is, minden nap nevededik.

Olofz Orizág.

A' *Nápolyi* Király által, a' közelebbről ki-tudódott Status bünösökre nézve közönségesé tétetett *Edictum*, mellyet még a' napokban két szóval emiltettünk vólt, egészfen így vagyon: — „

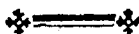
„Negyedik *Ferdinand*, s. a' t. Minthogy a' mi Tronusunk' elibe bizonyos hir-adás érkezett a' felöll, hogy azon személjeből álló társaságnak el-ofzlatására fordított minden szorgalmatofságunk mellett is, a' melly személlyek némelly főbbek által meg-tsalattattván, a' Király' Státussaiban a' szent Catholica Keresztyén Vallást, a' Státust, és a' Monárchiát, igen veszedelmes tzéllal fel-forgatni igyekeztek, ezen társaságnak egy része még mind fenn áll, és azoktól a' főbbektől, a' kik a' plánomot készítették, meg-tsalattattván, a' fel-tett tzél mellett még mind meg-maradt; a' Király ellenben a' maga Státusiban a' vallást, a' tsendefséget, és a' maga erősen szeretett Jobbágyainak életit és tulajdonát, meg-oltalmazni akarja: erre nézve el-végezte ő Felsege, hogy egy 7 személlyeből álló fő Commissiót rendeltessen; a' melly Commissió minden igyekezettel és szorgalmatofsággal a' Státus - bünöket meg - vizsgálja, és a' inak indítóit, elő mozdítóit, segítőit, részelseit, s-a' mások el-tsábitóit, ki-tanulja. Egyfzersmind pedig, a' maga hiv Jobbágyainak kegyelségiről, és azoknak a' maga Királyi személjéhez viseltető engedelmezségekről meg lévén a' Király győzettetve, s-azt is fel-tévén, hogy ha szintén némellyek közüllök ezen principiumok mellől el-állottanak, és a' Status - bünökbe részesültenek is, ezt nem rofz indulátból, hanem tsábitás és reá-beszéllés miatt tselekedték, kegyelmesen meghatározta ő F.ge, hogy ezen szerentsétlenekre, Fejedelmi kegyes szemekkel tekintsen, és irántok az említett Commissió' elibe következő rendelést adgyon: „

„Hogy ez a' Commissió a' Király' parantsolatytait szorofsan bé-töltethesse, közönségesen ki hirdetteti ő Felsege: hogy, közönséges és telyes botsánnatot ad mind azoknak, a' kik masoktól el-tsúbittatván, valami Státus-bünbe részesültenek, de az ő bün-

nyök az Ország-lö-fzék előtt még világofságra nem jöu, az alatt a' fel-tétel alatt, ha ök magok, hogy a' Királyi Kegyelomból részesülhefsenek, *Nápoly* várofsában lakván 14 napok alatt, ha künn az ország-nak valamelyik résziben laknak 50 napok alatt, idegen országon mulatván pedig 4 hónapok alatt, az említett Commiszió előtt magokat személlyesen bé-mutattják, és tseleketeket tulajdon kez-irásaikban bé-adgyák, a' tsabitókat s-a' magok el-tsábittatódásoknak módgyát minden környülállásokkal egyetemben le-irják. Ezen írott magyarázatok, arra rendeltett Commiszió-nak által adatnak, melly is a' Királyi botsá-nak azokról szolló bizonyság-levelit, a' nélkül, hogy valaha a' magok-magokat bé-jelentőknek neveiket és a' környülállásokat ki-nyilatkoztatná, s-a' mellyek leg nagyobb titokban fognak tartatni, kézhez szolgál-tattya. Az ilyen botsá-natot nyerő személlyek, hi-teknek le-tétele által tartoznak magokat arra köteleni, hogy ök azon áruló principiumoktól, a' mellyekre öket reá vették, ifzonyodnak, és a' Királyi Koroná-hoz örökké hivek maradván, a' törvényeknek ma-gokat alá-jok adgyák, meg-jobbulásoknak nyilván-ságos jeleit mutattják, és soha többé valami Státus-bünbe magokat belé nem elegyitik, vagy pedig, ha ellenkező-képpen tselekefsznek, minden további tör-vényes formálítások nélkül, a' törvények által ki-fzabattatva lévő minden büntetésekkel meg-büntetőd-nek. Ellenben, a' magokat bé-jelentőket az ő önként való tulajdon vallás-tételek, nem tsak minden bünte-tés, hanem minden gyalázat és motsok alóll, égefz-szen fel-óldozza.,,

„Ezen Kegyelmezség alóll mindazáltal, a' tsá-bitók és a' főbb bünösök, a' Státus-bünöknek indit-tói és elő-mozdittói, valamint szintén az olyan el-tsábittatottak is, a' kik meg-hiteltetve és fizetéfsel, a' Király' s-a' Status' szolgálattyaiban vagynak, ki-vé-tettetnek, kikre nézve a' Királyi kegyelmezség, az igazságnak és keménységnek mérséklésit, tsu-pán tsak a' környülállásokhoz képeft, magának fea-tartya.,,

A' *Nápolyi* 17-dik Mártziusi levelek szerént, az égefz Királyi Udvar *Casértában* frífsen vagyon; a'

közönséges tsendefség a' jó rendelések miatt meg nem haborittathatott; a' gyanus és magokat árulásba elegyített szeméjlek ellenben, lassan-lassan árestaltatván, a' ki-rendeltetett Commissió' elibe adattatnak.

A' *Nápolyi* határ szélre egy 14 ezer fejekből álló *Neapolitanus* sereg rendeltetett táborba, olyan rzéllal, hogy magát fegyverben gyakorolja. A' tenger partokat 80 jól ki-kézfült és fel-ágyuzott hajók oltalmazzák. Az ujj katonák minden nap feles számmal érkeznek-bé *Nápolyba*, és regimentekre az idősebbek közzé osztatnak széllyel.

A' *Génuá* és *Corsica* között *Mártzius'* 13-dikán és 14-dikén történt tengeri vadászatrol még eddig semmi olyas hir-adásokat nem vettünk, a' mellyek ezt valami nevezetes következésü tengeri ütközetnek mondanák lenni. A' *Bétsi* Ujjságban most ezeket olvassuk erről az *Olofsz* levelek után: —

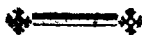
„Niz zábol írják *Mártz.* 16-dikán, hogy 15-dikben a' *Frantzia* hajós sereg kedvező szélnek bortsátván vitorlát, *Toulon* felé haza evezett. — Ez nap (15-dikben), a' *Nadrágtalan* (*Sans-Culotte*) nevü első nagyságu *Frantzia* hadakozó hajó a' *Genuai* kikötő-helybe bé-evezett. Azt írják erről, hogy ez *Europában*, egy a' leg szebb hajók közzül. Három emeletü, 120 hofzszu és 4 *Haubitz* ágyukkal, s.1500 hajós katonákkal vagyon meg-rakva. Ez is el-választatott vólt a' szélvéfz által a' *Frantzia* hajós seregtől, melly szerént az említett tsatában semmi részt nem vehetett: s-közönségesen szolva az egész *Frantzia* hajós serégből tsak 6 hajók ütközhettek-meg az *Anglusok'* hajós seregivel, és ezek közzül is kető, mint már ma szfzor meg-irtuk, magát a' tsatából a' sok sebek miatt hátra vonni kéntelenítettvén, az *Anglusok'* kezire akadott.— *Génuából* a' *Nadrágtalan* is haza indúlt 21-dikben *Toulon* felé. — (Semmi hir-adást nem olvasunk a' *Genuai* levelekben, a' mit ez a' *Nadrágtalan*, vagy más valami *Frantzia* hajó, a' említett ütközetről közönségesé tett vólna. Talám a' *Párisi* levelek fognak bővebben írni rolla.)

Az *Ánglusok* kezire jutott 2 Frantzia hajók, 2200 hajós katonákkal indultanak vól ki a' tengerre. Ezek közzöl 800-zan a' tsatázás közben el-estek, 200-zan sebet kaptak, a' többek ép kézláb fogattattak-el, és az *Ánglus* hajós fereget *Spezziába* bé-ki-sérték. — Az *Ánglus* hajós fereg is külömb-külob-féle károkot vallott, de a' szélvéfztöl többet még is, mint az ellenségtöl. — Ez, a' *Livornóba* bé-vezet-tett Kurázsis *Ánglussal* bánt leg mostohábban, a' mellyet, hogy hafzon-vehetővé lehessen ismét ten-ni, minden vitorláiból ki kellett vetkeztetni.

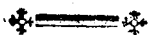
Az *Algieri* Fejedelemtöl, a' ki (a' mint szokott) a' minap tsak magát gondolván, az *Ánglusoknak* hadat izent vólt, azzal a' hirrel érkezett vízfzja a' *Tatar* nevü *Ánglus* Fregát, hogy ő, a' nevezett *Barbarus* Fejedelemmel ujra meg-kötötte a' békefséget. Azzal a' hafzonnal is járt, hogy *Majorka* szigeténél, az *Isabella* nevü Frantzia Fregátot előll talál-ván, azt el-fogta, és magával el-hozta.

A n g l i a.

Az *Ánglus* Ministeriom és az *Irlándiai* Vice Király *Fitzwilliam* között támodott egyenetlen-kevések, le nem tsendesittethetvén, *Fitzwilliam* helyett *Gr. Camden* neveztetett *Irlándiai* Vice-Királyá; ki is oda a' mellé rendeltetett personaléval, el-indult; *Fitzwilliam* pedig haza felé úthoz készült. Az országnak minden városaiból és vidékeiröl, ezer sajnálkozó irások érkeztenek hozzá, azon bánattyokat fejezvén-ki, mellyet az ő közzüllök való el-távozá-sa okoz. — A' Catholicusok és Kereskedők nevezetesen; egész cerimoniáju proceszióval adták néki által ezen bánkodó jelentéseiket. Az ő érdemei az évig emeltetnek. A' felesége különösön azzal kedveltette-meg igen erőssen magát a' Kereskedőkkel, mivel a' Manufakturának némelly ágait közzökbe bé-hozta, és a' kereskedésnek virágzását elő mozdította. — A' 13-dik Mártziusi *Londoni* levelek úgy írtak, hogy ez a' *Fitzwilliam* vízfzja hivatatása miatt tá-modott zugás még le nem tsendesedett vólt *Irlándiá-ban*. — Mártz. 2-dikán azt projectálta *Sir Lawrence Parson* az *Irlándi* Parlamentomban, hogy a' küge-

lebről ígértetett hadi költséget csak 3 hónapra kell határozni, és azon túl, minthogy a' Minister a' Catholicusok iránt tétetett ígeretet nem telyesítette, a' hadi költséget is nem kell tovább adni. Ez a' *Parson* projectoma heves vetélkedésekre adott alkalmatosságot. — „Mert (mond *Parson*), mi csak az alatt ígértük a' Ministernek a' had' folytatására azt a' nagy summát; ha t.i. a' Catholicusok egész szabatságot nyerének, ha az *Administrációra* költendő kiadások meg-szorittatnának, és a' Parlamentom-beli reformáció meg-engedtetnék. Semmi *Démon* nem gyúlyt-hatta volna meg ifzonyubban a' két atyafias országok között az egyenetlenségnek szövétnékit, mint az *Anglus* Ministernek az a' hirtelen való lépése, hogy a' pénznek meg-ígertetése után, szavát visszavette, és a' mostani Vice-Királyt, kit az *Irlándus* nép oly igen kedvelt, visszavá hívta. — *Conolly* úgy okoskodott, hogy egy Parlamentom ugyan azért, hogy vele hivségtelenül bántak, nem szegheti meg a' maga szavát, hanem egyéb aránt úgy ítél, hogy a' *Parson* projectoma sem ellenkezik a' Constitutzióval. — Bár csak szolgálhatna (igy kiált-fel *Mason*) *Hollandiának* állapottya nekünk is intésünkre! mert meg történhetik, hogy az alatt, míg szabatságunk felett vetélkedünk, *Pishegrü* egy győzedelmes sereggel meg-jelenik, hogy oltalom alá vegyen bennünket. — *Browne* is *Parsonnal* tartott: — „A' nép (ugy mond) meg-bolygattatott, és ha az ő titkos zugására nem figyelmezzünk, majd egyik partunkról a' másokra kéntelenítettünk, az ágyú-ízót hallani. — Lord *Milton* igen erősen ellene szegezte magát a' *Parson* projectomának, elő adván, melly oltalom nélkül való állapotba és veszedelembé helyheztedődnék az ország, ha az a' projectom helybe hagyattatnék, úgy hogy ő (*Milton*), reszket annak következéseitől. — Végre a' *Milton* pártja győzedelmeskedett, és a' *Parson* projectomából semmi sem lett ugyan: hanem csak azt decretálta a' Parlamentom, hogy *Fitzwilliamhoz* egy közönséges meg-közfönő jelentés küldettefsék.

Frantzia Ország.

Hogy Mártziusnak 21-dike és 22-dike, *Párisra* nézve igen-igen nevezetes napokká nem lettek, kevésbe múlt-el. A' *Sieyes* projektálására egy Decretomot erősfített-meg 21-dikben a' Convent, mellyből egy tekintetre nézve meg-lehet itélni, mitsoda környülállások között vólt légyen a' Conventekkor tályban. Ez a' Decretom 7 punktumokból áll, és röviden ez a' veleje: — „

„Mind azok, a' kik a' magános személlyek' vagy a' Státus' javainak fel-prédálására, a' személlyes bátorságon való erőszakra, a' Királyi méltoságnak visszafza-állítására, a' törvényes előlljárók ellen való felkelésre, a' Respublikai országlás-forma ellen, a' Nemzeti Kép-viselőség ellen, az utzákon, a' közön-séges helyeken a' népnek Felsősege ellen, a' Respublika ellen, az 1793-dik-beli Constitutzió ellen, fel-kiáltanak, valamint szintén azok is, a' kik a' *Temple* nevű epületbe bé-rontani, és az ott lévő fogjokkal beszélleni, meg-probálják: mind ezek olyan bűnt tselekefznek, mellyekért azoknak tselekedői, egyfzeriben el-fogattatnak, és *crimínalis* procefsus alá vonattatnak. A' ki az elő számláltatott bűnökben réfzesnek találtatik, szamkivetésbe küldettetik. Ha ki-tudódik, hogy valami rébellis tsoport, magános személlyek' vagy mások' javainak fel-prédálásához készül, ekkor egyfzeriben fegyveres erő rúkol-ki: s-mihelyest a' nevezett tsozó a' strázsákon keresztül akar rontani, egyfzeriben erőszakkal bánik véle a' fegyveres erő. A' ki egy hivatalában járó Kép-viselő ellen fel-támad, halállal büntettetik-meg. Ha a' rébellis tsoport, a' Nemzeti Kép-viselő - Test ellen támad-fel: akkor a' városnak minden osztaíjai segítségül tartoznak jöni, hogy az erőszakot erőszakkal visszafza verjék. Ha a' Convent-körül vigyázó Strásák ellen esik támadás, akkor a' nép lárma-harang által hivat-tatik segítségre. A' Conventben elő egyezésből törté-nő támadásra tzelozó jel-adások, halállal büntettetik-meg. Végezetre — ha tsak ugyan valahogy az az ifzonyu történet is bé találna következni, hogy

a' nép' ellenségei, a' Király-kivánók, és Anárchisták, a' Conventet el-nyomnák és el-szélefsztenék; ezen történetben, a' haza-gyilkosainak dárdáitól megmenekedett és a' Depártamentomokban széllyel lévő Kép-viselők, Chalons várofsánál a' Marne vize mellett, gyűljenek mennél hamarább öszve; a' hova akkor minden Frantzia fegyveres tábortól egy-egy jó Republicánus gondolkodásu fegyveres tsoport küldettesék, hogy ezen sereg-osztályok a' Convent körül egy *Centralis Nemzeti tábort* formáljanak.,

Mik előzték - meg és mik követték légyen ezen nevezetes Decretomot, méltó dolog röviden megjegyezünk, t. i: — Már jó ideje, hogy némellyek, kivált néhány *Journalisták*, nyilván ki-költének az 1793-diki Constitutzió ellen, úgy irván azt le, mint a' melly a' Conventnek a' *Jakobinusok* által való elnyomattatása alatt, minelutánna a' Conventnek 100 s-egy néhány tagjai, rész szerént meg-ölettettek, rész szerént el-üzettettek volna, úgy mondvá véres kezekkel és vérbe mártott pennával készítettett. Ez, és más ehhez hasonló környülállások, a' *Jakobinusok* és *Moderatisták* közt való gyűlölséget minden nap nevelték. A' Királyt-kivánók szorgalmatofsága ket-tőztetődött. Már az eleség is annyira meg-kezdett volt fogyatkozni *Párisban*, hogy a' kenyér minden szájra fontal méretett-ki; a' dolgozó embereknek napjára más-fél, a' több magános embereknek pedig egy font adattatván.

Egy *Journalista* így irt már még 21-dik előtt: — „A' kenyér-sütők' boltyai előtt minden nap nevedik a' tolyongás; és a' nép meg-lehetős fennhangon kezd kiáltani. Hijában mondgyátok ti ennek azt, hogy a' szükség másutt nagyobb, mint itt *Párisban*; mert jól jut neki eszibe, mivel kétségtetődött légyen ő ez előtt 7 vagy 8 hónapokkal, t. i: hogy az utóbbi aratás igen bővséges volt légyez. Így tsalják a' tsábitók a' népet fényes remén-séggel; és noha a' tsábitók el-vesznek, a' nép azonban a' reménség mellett meg-maradván, jaj annak, a' ki ezen reménségnek bé-töltésire, hivatala szerént

köteleztetik. Félni lehet, hogy az ellenkező pártok, ezt a' szükségét iszonyu módon használni, igyekezni fognak. Refizkesetek *Kép-viselők!* mert meg-eshetik, hogy a' nép az ingerlők által arra fog vétettetni, hogy az *Aventinusra* (a' *Romai 7* hegyek közzül egyikre) fel-menvén, így fog onnat hozzátok szollani: *Mit követtetek-el, hogy a' háborunak véget veheszetek? és mit miveltetek, hogy az éhségnek elejét veheszetek?* Ha a' nép egyszer ezt a' végső eszközt elő találja venni, ki fog akkor oltalmatokra elő állani? és az el-mérgefedett el-éhezett sokaságot, ki fogja le-tsen-désíthetni? Mindeneknek kedvetlenség néz ki az ábrázattyaiból. Ugy tetik, mintha a' Frantziákat, az Anglusok *meláncholiája* (*Spleen-nye*) fogta volna el. Tsak ez az egy reménsége vagyon még a' jó Patriótának hátra: hogy a' nép, minden érzékenységei és hajlandosága által, a' törvények' szentye'-szentyit ohajtya. „

Legendre is még 21-dik előtt fokadott vólt a' Conventben ilyen szavakra: — „Már most igen szorgató az szükség, hogy az 1793-dik-beli constitutziót még-inozdittsuk, és a' Democratica országlás-formát rendbe szendgyük. Nékünk a' napokban a' békeféség' olaj-ága ajánlatott, a' melly ha tiszta, mindenikünk bátor szívvvel, és markoson hozzá nyulván, oltsuk belé azt a' törvénynek élő-fajába, mert tsak ezen foganfzhatik ő még. Már véginek kell lenni egyszer a' közönséges nyomoruságnak. Igen régen hánnyák egymást nyakra-főre a' ditsőféségnek vadászóí. Meddig kételesenítettünk még ezen szív-sebhető kiáltásokat halgatni: ó Haza! ó Szabatság! ó Republica! mi leszen belölled? El-felejtethetlen Jul. 14-dike! Okt. 5-dike! Aug. 10-dike! Május 31-dike! Jul. 27-dike! (ezen szókat nagy zugás követte) Ennyi vérontás után meg kell fundalódni már egyszer a' törvénynek és Republikának. A' Constitutzió nem miénk, hanem a' népé; ez a' Frantziák egyesülő punktuma. a. t. — Még sok a' félét beszéltett *Legendre*, minden szavaival a' törvényeknek és a' Constitutziónak lábra-állittását javasolván.

A' 21-diki zugásra végre, valami ki-aggatott motskos tzedulák adták az első és tulajdon-képpen való alkalmatóságot. A' tzedulákban a' többek közt ilyen szavak olvastattak: — „A' *Marátot* meg-ölt *Corday Károlina* öfzve esküdt társai és a' *Cüstin* barátjai, az az, a' Királyságnak kívánói, még nem ottantanak-ki. Tsak hamar, meg pedig igen hamar, meg-szünés nélkül való munkát kell a' *Giljótinnak* az egész Respublikában mindenütt adni! A' nép morgása menydörög: ha mi tovább is árultatunk, s-ha a' mai és a' 8-dik nap között, az eleségnek éppen az az árra, melly a' Revoluzió előtt volt, vízfzfa nem állittatik: tehát azonnal pattannyon-ei a' Bombi: pattanyo-el pedig kegyelem nélkül. Fegyvere Frantziák!, s-több e'-félék.

Már déli 12 ora tályban a' *Palais-Royalnak* és a' *Thüillériának* kertyei kemény marku legényekkel vóltanak tele, a' kik által az alá-s-fel járó ifjak bozfzantattak. Az után nyilván ki-rukkaltak magok a' *Jakobinusok* is, és triumphust reméllvén, így kiáltoztak: *éljenek a' Jakobinusok!* mások pedig, de kevesebb számmal, így: *éljen a' Király!* — „Most bizonyoson oda lett vólna Frantzia orfzág (így szoll egy Frantzia író), ha a' Jakobinusok ezen alkalmatósággal *Párisban*, rebellis gyülekezeteket és Jakobinus társágokat találtanak vólna. Már minden börtök bé-zárattak, az afzfzonyok házaikhoz refzketve haza nyargaloztak vala, és némelly ifjak a' kért távába hányattak, s-több e'-félék. Mit el nem követtek vólna a' vérnek emberei, ha az ő triumphusok tovább is tarthatott vólna. De a' tapasztalás már máfzszor meg-tanította vólt vólt az embereket. A' jobb gondolkodásu emberek, a' helyyet, hogy a' mint a' tudva lévő *Sept. 2-dikán* és *Május' 31-dikén* tselekedtek, a' pintzékben el-búttanak vólna, most fegyverhez kaptak. Az ifjak is rakásra gyültek, és a' Jakobinuság fzféljel üzetett. Estveli 6 órára már a' leg nagyobb láрма el-tsendesedett vólt, és a' fegyveres strázsák hivataljaikhoz láttak. — Láttattak ugyan még 22-dikben reggel is sokadozások: de mihelyest

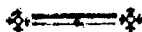
a' vigyázók valakit, tsak gyanuson beszélni is efek-be vettének, azonnal mindent árestáltak.

A' zür-zavar-közben egy ember jött-bé egy irással a' Convent elibe, mellynek ez vólt a' foglalatya: — „Egy több mint 4 ezer Hazafiaktól hozzátok küldetett Követségre vagyon bízva, hogy a' Conventet, ezen Hazafiaknak hozzá való hajlandósága felöll bizonyofsá tegye. Az ölés és el-futás, ezek azok a' két dolgok, mellyek által a' mi ellenségeink ma tudunkra adták, hogy ök még meg-vagynak. Ugy értyük, hogy ti fontos foglalatofságokkal töltitek időtöket: mi tehát tiszteljük a' ti foglalatofságaitokat. Tsatoljátok öfzve a' ti böltsefségeket a' mi karjainkal, és a' Respublika meg-tartatik. Ti a' ti posztotonon, és mi is a' magunk poszttyán vagyunk. Eljen a' meg-ofzlatatlan és Democratica Respublica! — A' Thionvillei Merlin a' Praeses képeben felelt a' Követségnek, így szollván a' többek között: — „Mennyetek-el, és töltsetek-bé a' ti felséges hivatalokat, u. m.: a' tsendefséget és rendet állítsátok vizfsza: — A' Convent decretálta a' Protocolumban tisztefságes emlitést tenni a' felöll, hogy 'a Hazafiak veszedelemben látván lenni a' Conventet, néki segedelmire siettenek.

(Mind ezekre mi, a' kik *Paristol* meszsetske lakunk, tsak ezt mondhattuk: — *Violenta non duránt.* — — — a' Convent, a' mint láttyuk, maga sem tartya lehetetlennek, hogy még *Parisbol*, tsak a' mint lehet, úgy talál széljel ofzlani)

A' *Barrer*, *Billód*, s-a' más *confraterek*' dolga felett, már folynak a' közönséges vetélkedések a' Conventben; de erről mázfszor bővebben.

Már most nem tsak hogy a' *Mise* mondás ismét el-kezdődött Frantzia országban, hanem *Pásztori levelek*: is szemléltetnek. A' *Bloisi* Ersek s-egyfermind Convent-beli Kép-viselő, *Gregoire* is, a' ki a' Türedelemről nem régen azt a' hires beszédet mondotta vólt, adott-ki a' maga megyéiben egy ilyen Pásztori levelet, mellynek így vagyon a' kezdete: — „*Gregoire Henrich*, az Istennek könyörületességé-

ből, és az Apostoli szent Székkel való öfzve-kötetés fzerént, Püspök, s. a. t. mind azoknak, a' kik vele együtt e' szent titokban együtt munkálódnak, és a' maga megyéje-beli minden hívöknek, a' *Jésus Kristusban* áldást és kegyelmet s. a. t., — Az után parantsolja a' megyéje-beli Papoknak, hogy vévén ezt a' Páfztori levelet, azt az első vasárnap a' prédikáló székekből a' nép előtt olvassák-fel.

Charles azt projectálta a' Conventben, hogy a' Constitutzió *Actainak* és az Emberi *Jusnak* megmagyarázása 2 réz táblákra metzetvén, azokat a' Conventben, és a' közönséges helyyeken fel kellene függeszteni. — *Tallien* erre azt mondotta, hogy azok, a' kik a' Constitutzióról leg többet beszéllenek, ástak temető sirt a' Constitutziónak. — Ezen szókért mások erőfsen ki-keltenek *Tallien* ellen, azt kiáltozván, hogy el kell a' Tyránnust halgattatni. — *Legendre* és mások, olyan értelemben vóltanak, hogy a' Constitutzió nem fundáltathatik addig-meg, míg némelly hozzá tartozó Törvények meg nem erőfsitetnek. Melyre nézve decretálta a' Convent, hogy egy Commissió rendeltesék-ki, a' melly az ezen Constitutziónak meg-fundáloására szükséges Törvényeket, meg-határozza: a' melly meg-esvén, az után a' Constitutzió réz táblákra metzettefsék.

Német Ország.

Frankfurtból Aprilis' 2-dikán irták, hogy a' *Zweybrückeni* Hertzeg *Manheimban*, az az előtt való nap *Gutta-ütésben* meg-hólt légyen. A' *Gutta-ütés* az egész bal-oldalát érte, melly miatt meg-fzünés nélkül való álom által nyomattatott-el.

A' *Braunschwygi* Hertzeg Afzfzony ismét útnak indúlt, hogy az *Elbe* vize torkához elibe jött *Anglus* tengeri vezér *Payne* hajós feregivel, *Angliába* által evezzen. Admiral *Harvey* is el-indúlt az *Anglus* partok melióll, hogy ha az említett expeditzióra a' *Payne* ferege elégséges nem lenne, magát ő is ehez tsatolja.

H o l l á n d i a.

Frigyes Belgiumban sok olyan dolgok törté-
nek *Jan. 20-dikától* fogva *Mártzius 10-dikéig*, a'
mellyek a' gondos, hanem távol lévő békeséges or-
szágokban lakó Olvasókhoz, a' lármás háborus hatá-
rokon, csak mostanára hathattanak kerefztül; melyek
közzül ezek a' nevezetesebbek:

Hazafi *Meyer Gáspár* és *Blauw*, mint te-
lyes hatalmu *Belga Követek*, el-mentek *Párisba*.

A' Provisoria Kép-viselő Gyülés' rendeléséből
ki-hirdettette Hazafi *Petrus Paulus*, hogy min-
den rébellis beszédűek, rébellis írók, az ilyen írá-
soknak terjesztői, és a' kik *Contra Revolutzió*ról be-
széllenek, valamint szintén azok-is, a' kik *Orániai*
tzimert viselnek, *Oránge-bovent* kiáltanak, s-több
e'-félék, terhes testi büntetésekkel meg-büntettesse-
nek, az után 5 esztendei tömlözet fzenvedgyenek,
és végre számkivettesenek. Azok, a' kik az előb-
beni országlás' formának visszfa állítására tzelozó
valóságos *Contra-Revolutzió* végett, gyüléseket tar-
tanak, meg-bélyegeztetődvn, 5 esztendeig ülnek
tömlöztben. Azok, a' kik a' fegyveres seregeket a'
nép ellen és a' mostani Országlás-forma ellen ingere-
lik, valamint azok is, a' kik a' köz tsendesség' és
személyes bátorság' meg-háborításán munkálódnak,
s-másokat is hasonlóra ígerelnek, ha nem vehették is
munkába fel-tett tzeljaikat, halállal büntettetnek-meg.
A' kik a' tselekedeten találatnak, csak minden kö-
zönséges formalitás s-további apellálhatás nélkül, vo-
natnak *prosefsus* alá.

Az eddig módiban volt *Státus-Tanáts'* helyi-
be, egy ujj *Tanátsot* rendelt a' *Provisoria Belga Gyü-*
lés, ilyen nevezettel. A' *Confoederatio közönséges*
bajaira ügyelő Commissió. Ez, 21 tagokból áll, a'
kik mindenik tartományból választatnak-ki. Ez a'
Commissió igazgattya, a' szározon tsatázó seregeket,
Várákat, *Magazinumokat*, *Fegyveres házakat*, *Íspo-*
tályokat, és a' *Státus' Finántz-kútfejeit*. Más 18
személyek is választatnak-ki, és a' *Tengeri Com-*
missiónak nevezete alatt, a' tengeri dolgokat

fogják igazgatni. Ezen Utolsók közt, vagyon már *Petrus Paulus* is.

A' Frantzia Kép-viselők erősen sürgetik, a' *Hollandus* feregeknek mind a' szározon mind a' vizen való siető rendbe szedettetését. — A' Belga Gyűlés egy Proclamatziót tétetett közönségféré a' *Hollandus* fegyveres nép között, mellyben a' katonáikat maga *Attyafainak* szollittya, és a' többek közt azt mondgya nékiek, hogy már most egymással ők is egyenlők, mint a' több hazafiak; hogy a' Generális Kapitány' hivségire le-tett hitek aloll fél-oldoztattak, hogy ezen túl, a' szabatságnak zászloja alatt, tulajdon feleségeik' és gyermekeik' védelmire, tsatázának; hogy már most szabadon, és a' Komendánsoktól való engedelem nélkül meg-házasulhatnak, s. a. t.

Projectáltatott, hogy a' Deputatusok ezen túl ne *Hatalmas Rendeknek*, hanem a' *Belga Nemzet Provisorius Hazafi Kép-viselőinek* neveztefsenek.

A' *Hollandusok'* hite, a' mellyet most a' tisztviselek, városi Elölljárók, Papok, Professorok, s-mások, le-tenni tartoznak, a' következő formába vagyon öltöztetve: — „Jelentem, hogy az el-idegenítettethetlen emberi és hazafi just, úgy, a' mint azt a' Kép-viselők az 1795-beli 31-dik Januáriusi Publicatzióban ki-jelentették, meg-esmerem és tisztélem, esküszöm, hogy azt hivatalom szerént, a' mint töllem ki-telik, oltalmazom; arra is esküszöm, hogy a' *Hollandus'* néphez, mellynek kebelében én a' Felsőséget tulajdon-képpen állani meg-esmerem, és az ő Kép-viselőihez, engedelmefféggel és hivséggel viseltetem, s-hogy mind azt, a' mire egy hív és jó hazafi köteles, meg-tselekeffem. E z e k r e e s k ü s z ö m é n . . . — A' régi ügy-segéljen helyett az utolsó négy szókból áll a' közönséges meg-erősítésnek formája.

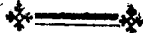
A' mostán tétetendő rendelésekről meg-határozta a' *Provisorius Belga Gyűlés*, hogy azoknak tsak addig legyen kötelező erevek, míg a' Közönséges *Batavus Nemzeti Convent* lábra állittathatik.

A' Frantzia Kép-viselők *Hágában* a' Helytartó Hertzegi Palotában laknak. Eddig minden nap 1800 Forin-

Forintokra ment-fel az ő tartatások. Minden nap 60 személjekre terített asztalnál ebédkeztek, és 12 köz Huszárok s-más egyéb Frantzia köz katonák voltak, változtatva, minden ebéden az ő asztaloknál, a' kik fel-tett kalappal a' Kép-viselők és Generálisok mellett ülván, a' bőségnék minden nemivel ezekhez hasonló módon éltek. A' Frantzia Kép-viselők magok javasolták végre, hogy ezt az ő miattok tétetendő költséget, a' mennyiben lehet, vegyék takarékosabb határok közzé: mellyhez-képpest már most meg is határozták a' Hollándus Kép-viselők, hogy mértékletesebben follyanak a' Nemzeti vendégségek, hogy leg feljebb 12 személjekre terítették asztal. Már most a' Huszárok sintsenek a' hivatalosok között, és a' Frantzia Kép-viselők ebédkezése is, közöntégesen, nem a' helytartó Hertzegi palotában esik.

A' Londonba küldetett 2 Hollándus Követek azt írták vizsza a' Belga Gyűléshez, hogy őket igen hidegen fogatta azt ott mulató Hollándus Követ, s-hogy az Anglus kikötő-helyekbe bé-tiltatott valami 110 Hollándus hajókat, mint el-veszetteket úgy lehet gondolni. Az eddig Londonban volt Hollándus Követnek, a' ki ezen hivatalából való el-botsattatását kívánnyá, nem akarnak a' Hollándus Rendek szabaduló levelet küldeni, hanem magát kívánnyák elő, hogy adgyon számot, munkáiról. A' Londonban küldetett két ujj Követek azonban olyan rendelést vették, hogy tovább való rendelésig maradjanak ott.

Mártzius' 3-dikán azt végezte a' Belga Provisorja Gyűlés, hogy az az Acta, a' melly ízerént 1788-ban az előbbeni Constitutzióval együtt a' Helytartó Hertzegnek minden Jalsaiért a' Szövetséges Tartományok kezezséget vállaltanak volt, közönséges helyen égettesék meg; a' mellynek végre halytása előbb Van-Hesz nevü Ágensre bizattatott volt: de a' ki inkább le-mondott hivataról, mint-sem ezt meg-tselekedte volna. Az után Hazafi Schliecherre bizatott a' dolog, ki is a' nevezett Actának megégetéséhez azonnal hozta fogott.

Uránia a' Hazához.

Sokan alattomos Szánakozással nézték, mindjárt Munkánk' Felállításának Kezdetében Intézetünknek jövő Öfzveomlását, és azt mint bizonyost jövendőték. Fenyegette mutatták a' *mindenes Gyűjteménynek* Ideje előtt letépett Afztagjait, a' *Magyar Muzeumnak* beilintselett Ajtaját, a' *Magyar Orjéusnak* megnémültt Lantját; és... Vakmerők, Ti, így szóltak, egy gyenge *Leánykát* erefztetek Útnak, és nem rettegetek? — —

Ha a' Had' gyilkos Mezeiről alig tér is meg egy kis Felekezet téli Szállására, már más Tavafzfal feles Ifjú Sereg tódúl arra a' Vérpiatzra, a' mellyen a' Hartz' szomorú Aldozatjainak *Maradványi* feküsznek: A' mezfzfe lévő Világról ha a' számos Evezőfereg helyett, egy megritkúltt Tsoport verekedik vízfzfa Hazájában, már egy más Vakmerők' Serege Vitorláit duzzafzttya, hogy azokat a' Habokat bárázdálja, mellyen Társaiknak *Defzkái* a' Hajótörés után úízkálnak! . . Vakmerő bizony! és Példán nem tanuló az Emberi Nemzet!

Minket is a' fennemlített Példák, és Hajótörést szenvedett Társaink' Veszélyvallásai el nem rettentettek; A' Reménység édes Varáslásával tsalogatott, hogy mi azoknál *szereintsébbek* léfzünk. De kevélykedünk mi egy *olly* Vakmerőségbe', a' melly tsak a' Hazában vetett *határozatlan Bizodalomból* eredett. És — — vallyon *kelleténél többet* biztunk e' mi a' Hazába??

Örömünkre s Ditsőfégünkre fzolgálnak, Hazánk' minden Rendő és Karú Fiaitól, és legérdeme- sebb Litterátoraitól hozzánk erefztett bátorító, serkengető, Igyekezetünket javalló, és ditsérő *Írásaik*, és Jutalomúl vezfszük tsak azt is, hogy némelly Olvasóinktól *Kízfönetet* érdemlettünk, hogy *olly válogatott*, és a' Haza' Dífzéből öfzvegyűjtött Olvasókkal dítsekedhetünk, a' kik *arra* a' vigafzftaló Tapafzftalásra vezettek, hogy a' Nemzeti Litterátura *Fő-rendeink* előtt nem kedvetlen, és hogy fokban *ollyanok* is vóltak Olvasóink között, a' kikről *Kétel-*

kedés nélkül elmondhatjuk, hogy Urániánk *esmértett* vagy *békéltetett* meg a' hazai Litteratúrával.

Szembe tűnő Dolog az mindazáltal, hogy olly ékes és költséges Kiadásra, mint a' mellyet egézf Igyekezettel Munkánkra ruháztunk, *nem elegendő* Számmal vóltnak Előfizetőkink. Megbantanánk a' *Középrendet*, a' mellyben olly fok Hazájáért és Nemzeti' Nyelvért melegen verő Szívet esmérünk, ha annak Hidegségének, vagy *még* ki nem tsinodott Izlésének tulajdonitanánk ezen *kevés Számot*. Inkább hiszszük azt, hogy annak Okát, abba kell keresnünk, mivel kieresztett Jelentéseink, s-már kijött Darabjaink *nem eléggé* terjesztettek, s-nem eléggé lettek *esméretesfé*.

Mindjárt eleintén megigértük, hogy az — Olvasó Haza' *Bátorságáért*, mi, ha szinte elsőben magokat jelentett Előfizetőkinknél többen nem találatnának is, még is faját Költségeinken ezen *Eszlendőfolytát* kiviszszük — és valóban *nagyon* is megigazodott Igéretünk, mert az valósággal faját Költségünkön *vittük és viszszük*. A' Collector Urak az első Félészlendőfolytáért nagyrészt, és a' második Félészlendőért mindnyájan hátravagynak. Ennek Okát valamennyiben ott találjuk, hogy Darabjaink az Alkalmatofságok' Nemlétele miatt későn juthattak Előfizetőkinkhez.

Ezen Akadályok' Megelőzésére, most, midőn a' *negyedik*, és az *első* Eszlendőfolytának *utolsó* Darabja, már Munkában van, jó Ideje korán akarunk hathatós Módot keresni; és mivel mi *Szavunknak eleget tettünk*, a' jövő Eszlendőfolytára — mellyet hogy *ismét*, és valóban súlyos Károsításunkkal vigyünk, Igafságtalanság nélkül senki sem kívánhattya — olly Eszközöket gondolni, a' mellyek ezen Akadályainkat örökre elhárítsák,

Fő, és *legsikeresebb* Módnak látszik az, ha még egyszer röviden és világosan Munkánknak *Tzélját*, *Foglalattyát* és Hasznát a' mennyire tsak lehet esméretesfé teszszük.

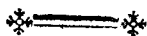

Urániankat különösen az *Afszonyi Nemnek* ajánlottuk. Ezen kellemetes Nemnek, *erköltsi*, és *szelésteli* Gyarapodása nem megvetni való Dolog! A' jól nevelt Anya, jó Gyermekeket nevel. Az *értelmes* Feleség, nemesebb Kedveltetésű, és fokkal kellemeteseb Feleség és — nem Nyereség e' az, ha azonfellyül még *Barátné* is? — — A' jólformáltt Háznak Afszonya, igazán a Háznak Koronája; és egy *okosan* formáltt Leányka, nem szebb e', és betsefsebb e' erköltsi Formáltatása által? — Ezen Nemnek *egyenes* Következései vannak az *egész* Hazára, és még a *jövendő* emberi Nyomra is. Egy kevés Figyelemetesség meggyőz a' felől mindent, hogy ennek szorgalmatos, vagy lágymeleg Nevelésétől, 's Tsinosodásától *jügg* majd nem minden a' Köz-Társaságban; sőt hozzá merjük azt is adni, hogy ezeknek helyes Formálása *teheti jobbá* s-bőldogabbá *egész* Helyheztetésünket. —

A *Férjfiakat* nem zártuk el Munkánktól, és nem is *félejtettük* el abban; sőt nem hizelkedünk talán fokot magunknak, ha azt hiszszük, hogy némelyeket abban nem éppen *Híszon*, némelyeket nem egészen *Gyönyörűség* nélkül olvashattak azok is. —

Egy *illy folytatott Irásban*, mint a' miénk, nem lehet a' Tzélnek és annak *Állatjának* Fel-forgatása nélkül, nagy és fontos *Systemákat* alkotni; a' ki tehát illyeket várt, az, Tzéljainkat nem esmérte; hanem leginkább a' *kedveltető* és *ezáltal* hasznavehető elhíntett Igaságokat mint *Matériálékat*, lehet, és akartunk csak közleni az Olvasó Közönséggel. Elkerültünk és elis kerülünk tehát minden mord és komor vagy fárasztó Elmetöréseket, jó előre való Megfontolásból; de hiszem nem kell annak mind mordnak lenni, a' mi hasznos! — Az *Idő*, s-*Hazának* Környülállásaihoz s-*Helyheztetéséhez*, az Olvasó Közönség' *Foghatóságához* s-Kedvéhez szabott, hasznos s *populáris* Igaságok leginkább fő s-*dereksabb* Tzélünk. —

Ezen e'őre botsátott Feltételekkel, így jegyzettük ki mindjárt Kezdetén Munkánknak annak *Fogalattját*:

Erköltsi Tudomány.

Rövid és könnyű Elmélkedések erköltsi Tárgyakról. — Erköltsi Levelek. — Dramatizáltt Történetek. — Nagy és szép Karakterek' Abrázolási — Nevelésről való Tanítások — Kis Történetek (Romanze)

História.

Élet' Leirási (Biographia) híres Embereknek, 's Afzszonyoknak a' régi s mostani Időkből. — Nagy Tettei nevezetes Afzszonyoknak. — Tulajdoni s-Szerintási a' Nemzeteknek.

Termézet Esmérete, és Históriája.

Emlékezetes Tünetmények (Phænomena) s' Természeten. — Állatok', itka Teremtmények' leirása. — Nagy és szép Jelenések a' Természetben.

Szép Mesterségek és Tudományok.

Elmélkedések az Izlés' Formálására. — Apró Versezetek. — Epigrammák. — Enekek . . Ariák. Musikával. — Mesék, Találósések (Ænigma.) — Kies kerti Tájékok' és Természeti szép Vidékek Festései. — Remekeknek . . . mint: Allóképek', (Stagna) Irottképek' Emlékezet-ofzlopok', Sirhalmok' Épületek', s-a' t. Rajzolat. — Viseletek, Ruházatok a' hajdani s-mostani Világból, idegen Országokból, 's Hazánkból. — Házi Eszközök' Formája. — Külföldi s-hazai Játékszinek. — Nevezetes Theatrumi Jelenések. — Ujj Darabok.

Gazdálkodás és Kézi-Művek.

Mind kettőből Oktatások és új Találmányok. — Apró házi Mesterségek, s-Orvosságok. —

Elegyes Dolgok.

Anekdoták. Elmés mondások. Ujjságok. Hir-adások. —

Mennyiben tettünk eleget *Fogadásunknak*, és mennyibe tettünk eleget az erántunk való *Várakozásnak*, az eránt fok érdemes Hazafiaknak Meg-elégedések minket meg-nyúgtat; Munkáink pedig a' Meg-ítélésre közönségesen kitéve vagynak. Mindennek tetizeni nem is lehetett, nem is akartunk, mert *Lehetlenségekre nem vagyódtunk!*

Nem tudjuk elhíttetni magunkkal, hogy ezen Fő Tudományokban közlött Esméreték, nyomos Fogadnatúak ne legyenek; és Megsértése volna az a' Hazának, ha azon Gyanúval illetnénk, hogy ezen gyökeres Tudományoknak Betsét nem érzi. — Félénkség volna pedig a' mi Részünkről, ha, midőn annyi fő és nagy Hazánk' Fiai és Leányai Törekedésinket Jóváhagyásokra méltóztatták, azon törödnénk, hogy azok ezután is a' Hazától nem örömost fogadtatnak el. —

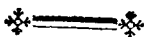
Mivel a' hazai Nyelv, és leginkább a' hazai Tudományoknak Pallérozása a' *Közigazgatásba egyenesen* belétartozik, kit kérhetnénk nagyobb Jussal mint a' *Tekintetes Megyék' Főtisztviselőit*, hogy ezen Intézetinket Közgyűléseikben tegyék esméretessé, és az által terjefszék szép és valóban díszeskedni kezdett Anyanyelvünk' Szeretetét, és a' szép Tudományok' Előmenetelét Hűségre bizott Megyéjékben.

Ugy véljük hogy Végét szakasztjuk minden Zavarodásnak, ezen itt *Számszerént* feljegyzett Rende-
léseink által.

1. Mivel a' késő s-rendetlen Széllyelküldés fő Oka volt Munkánk Hátramaradásának, tehát ennek-utánna azt a' *Postán* igyekezünk, szinte úgy mint eddig Ró'safzinboritékba békötve, Kezekhez szolgáltatni Fertályesztendőnként Olvasóinknak.

2. Minden Fertályesztendőben egy Kötet valamint ez Ideig, és így *Esztenőn által négy Kötet*, fog kiadódni, és azonnal Kezekhez küldettni Olvasóinknak.

3. Hogy a' Köteteknek igen vastag, és az által egy kevésé otrombátska Formája meg-változtattasson, az Arkusoknak Száma megkevesesitetik ugyan, de a' Betűknek *szorosabb Öszverakása*, és ha szükség léfzen, azoknak kifsebb Formája által, és ezen kívül kevesebb Üfefségek és *Hézakok* által a' Matériának Nagysága helyre fog hozzattatni, úgy hogy ezután *tizennégy* Arkuson ugyan annyit fognak olvashatni Olvasóink mint az eddig való Kötetekben.

4. Melly kevésbé kapdosunk mi magunk Hasznán eléggé megbizonyityuk, úgy véljük, az által; ha az eddig volt esztendei Fizetést melly hat For. volt, a' Postáért tsak egyel szaporittyuk, és itt is a' több Költséget magunkra vállaljuk.

5. Mivel szerentséltetni magunkat többé nem akarjuk, tehát önnen Bátorságunk végett, illy forma' Módott állítottunk. Jövő Juniusnak első Napjáig, a' mikoron ezen Esztendő' Folyta befog záródni, a' Tsász. Királyi Pesti Posta' Hivatalhoz, azok a' kiknek Munkánk' Meg-szerzéséhez Kedvek nagyon, Neveiket, Tzimjekkel, Lakhellyekkel és a' legközelebb való Postahellyel együtt, küldjékbé; és eddig tsak tsupa Subscriptio által a' Pénznek Beküldése nélkül! Ezen Fellyülirással: A' Tsászári Királyi Pesti Posta' Hivatalhoz. Urania felől. Pesten vagy Andas löbl. kais. königl. Postamt zu Pest. Wegeu Urania. — Oka ezen Rendelésünknek az, hogy felvetvén Költségeinket azokat tsak 289. Előfizető Urak térithetik meg, és ha ennyi Subscribenseink nem találkoznának, Kárunk nélkül azt nem folytathattyuk. E' szerént az addig magokat bejelentő Subscribens Uraknak Száma fogja meghatározni annak Folytatását, a' melly Szám ha be nem telne, leteszszük Penánkat fajnalkodva, és azt az érdemes Közönségnek Közűjság' Levelek által fogjuk tudtára adni.

6. Első Junius után az egész Esztendőnek Arara, az az hét Forint fog beküldtetni, a' fenn ki mutatott Adresse alatt, mellyet a' legközelebb való Postán lefizethetnek Olvasóink, és a' Posta' Mester Urak, mivel ezen Pénznek egy Részfe a' felséges Arariumba foly, nem fognak sem Elvesésében, sem Beküldésében semmi Akadályt tenni. Ezen Előfizetés Junius után elmúlhatatlan! Mert mivel mi Sggyenessen tsak a' Ts. Kir. Posta hivatalal vagyunk ezámvetésbe, a' mellynek a' Nyomtatványok öszveséggel általadatnak, annak, a' ki ezt előre be nem küldené, a' Nyomtatványok, a' Számvetésbe való Zavár' Elkerülésére nézve, nem küldetnének Kezéhez.

7. A' *Papirost*, és *külő Formáját*, s-Ékességét a' *Könyvnek* nem csak megtartani, sőt *szépiténi* igyekezzünk. A' *Rézmetfzések*, nem csak, ha lehetőséges lészzen, több Számmal, de *szebbek*, és tökéletesebbek is lésznek, mivel azon Esetre ha a' *jövő Efsztendő Folyta* elindúl, azon nevezetes Bétsi Rézmetfző *Mansfeld Ur*, a' *kivel mar* azon Esetre az *Alku* meg is *vagyon állitva*, fogja készíteni.

8. A' *Hazát* illető *Gyűjteményeink*, fok együtt s-közöfsen munkáló Jóakaróink, s Társaink által már szépen öfzve-gyűltek, és annak a' már Munkában lévő *utolsó Kötetben* *Próbáját* is fogjuk adni.

9. Azon *Uraknak*, a' kik ezen *Efsztendőfolytát* magoknak még meg nem szerzették, ha a' *jövő Efsztendőfolytára* magokat jelentik, hogy ezen *Részben* is kedveskedjünk, és a' *Munkának* tökéletes *Megszerzését* könnyítsük, — *de csak egyedül ezeknek!* — *öt Forintért* fog az egész *Efsztendőfolyta* adódni.

10. Utóljára kéretnek az *eddig* volt *Előfizető Urak* s-Afszzyonságok, hogy *most* a' *harmadik Kötetnek* *Kezekhez* vételekor, a' *második Féléfsztendő Arrát* *Titt. Collector* *Urainknak* *letegyék*. És a' kik még az *első Féléfsztendőért* is *hátra* *vagynak*, az *egész Efsztendőt* *megfizetni* méltóztassanak. Egyébaránt hogy fok *fáratságos* *Levelezésektől* megmenekedjünk, *szabad kinek kinek*, — *tisztánn* és azon *Valóságában* *mint azt vette* — az *első Köteteket* *Collector* *Urainknál* *letenni*, és a' *második Féléfsztendőtől* *elállani*, de hogy *Nyomatványaink* vagy *Kárunkkal* meg ne *tsonkítassanak* a' *ki azt* nem akarná, a' *más Felét* is *elvitetni*, és *megfizetni* kérettetik.

Az *Uránia* *Kiadói*.

A' *XIX-dik Merkur*nak *utolsó lapján* megígértetett: *Világ Történeteinek Tudományára* való *Készület*, a' *nyomtató sajtó* alól már *ki szabadulván*, azt már a' *két Magyar Hazának* nevezetesebb *várofsaiban*, *Sopronyban* *magánál* az *ördemes Fordító Urnál*, *Bétsben* pedig *Doil Aloisius* *Könyv-áru*lónál, *7 kron* lehet találni.